



Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

6. Tria solvuntur argumenta, quibus ista sancti Augustini doctrina de prædestinatione & reprobatione impetitur, quod Deus non videatur esse Salvator omnium hominum: nec Redemptor totius mundi: neque ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

CAPVT SEXTVM.

Tria solvuntur argumenta, quibus ista sancti Augustini doctrina de predestinatione & reprobatione impetitur: quod Deus non videatur esse Salvator omnium hominum: nec Redemptor totius mundi: neque congrue promittere vitam aeternam, sub conditione servandi mandata.

Sed adversus istum divine reprobationis & predestinationis ordinem, non pauca aut levia ab ijs, opponuntur, qui lapsos homines, non abster atque Angelos, predestinatos & reprobatos esse volunt. Mostissime quippe ferunt, quod quidam certo numero ex Dei electione ac decreto comprehensi, qui neque augeri possunt nec minui, ad salutem dicantur predestinati efficaciter, ante omnem absolutam ejuslibet meriti praescientiam, omnesque ceteri ex originalis perditionis merito, ante omnem actualis peccati praescientiam, a gloria quae est in regno Dei efficaciter exclusi.

Leff. de predest. & reprob. dicitur.

Et primo dicunt, doctrinam istam non satis consistere cum sincera voluntate Dei salvandi omnes homines, maxime fideles.

Secundo, quod non videbitur Christus esse redemptor totius mundi, neque pro omnibus hominibus crucifixus & mortuus. Sed quid ad istas duas objectiones dicendum sit, ex ijs quae de gratia disputando diximus satis colligi potest. Hoc tantummodo annotamus, eandem fuisse proflus objectionem Semi-Pelagianorum, adversus doctrinam sancti Augustini, in qua nihil molestius ferebant, quam illud propositum Dei, quo quosdam homines a ceteris in massa perditionis relinquentes, a damnatione discerneret. Ex illo enim sequi videbatur, quod illos nollet salvos fieri, nec eorum redemptor dici posset. Nam illud ipsissimum propositum efficacis electionis quorundam, praeter ceteris, ad salutem plenam & ultimam, quae est in regno Dei, fuisse ipsissimum lapidem offensionis Massiliensium, latissime, cum de dogmatibus ageremus, demonstravimus.

Vide etiam que sicutam Lib. 2. de gratia Christi Sal. c. 20. & 21. Vide etiam 8. & 9. Gall. qui in istem terminis sic opinantur. Itemque 2. & incitat.

Vide lib. 7. de Et ceteri Pelag.

Obijciunt itaque tertio, iste modus electionis non videtur consentaneus promissionibus divinis quae generales sunt, & ad omnes pertinent. Promissiones enim vitae aeternae sunt conditionatae, & semper tacitam vel expressam continent hypothesein, nimirum, si omnia mandata servaveris, si perseveraveris, juxta illud: *Si vis ad vitam ingredi serva mandata.* Ergo etiam voluntas, qua vult nobis vitam aeternam ante praevisionem perseverantiae, est conditionata, ergo non eligit absolute ante praevisionem meritorem. Addunt & confirmationem, quod in ista sententia, cum Deus salvandis promittit vitam aeternam sub conditione, si hoc vel istud faciant, vel si perseverent, perinde esset, ac si diceret: promitto

Leff. in lib. 2. de toto sect. 2. n. 12.

Matth. 19.

Leff. in loco citato n. 12.

A vobis vitam aeternam, si ego ex meo beneplacito vobis perseverantiam decrevi. Cum enim conditio pendet a promittente, vel a causa principali, vel saltem ut causa sine qua non, rectissime totum negotium in ipsius arbitrium resolvitur, & conditio in re idem valet ac ipsius beneplacitum.

Respondeo eandem objectionem reipsa fecisse Massilienses olim adversus istud propositum Dei, quod Augustinus predicabat. Nam scopus eorum erat, statueri electionem ad regnum, post praevisionem fidei, quam multo immodestius recentiores statuerunt, etiam post praevisionem operum. Praescientiam, praedestinacionem & propositum, inquit Hilarius, ad id valere contendunt, ut eos praescierit vel praedestinaverit vel proposuerit eligere, qui fuerant credituri. Quod nostri dicunt, qui fuerunt opandata servaturi. Et Prosper ex mente Massiliensium: *Eos praedestinasse Deum in regnum suum, quos gratis vocatos, dignosque futuros electione, & de hac vita bono sine excessu esse praeviderit.* Quod nostri dicunt, quos perseveraturos esse praeviderit. Ad hunc scopum consequenter asserunt Massilienses, promissa esse generalia tacitamque includere conditionem, si volueris, si credideris &c. Nam statim adijcit Prosper: *Ideoque omnem hominem ad credendum & operandum divini institutionibus admoneri, ut de apprehendendo la vita aeterna nemo desperet, cum voluntaria devotiori remanentio sit parata: hoc est, cum remuneratio vitae aeternae sit promissa sub conditione ab ipsis pendente, si voluerint.* Ad hoc donum salutis (Baptismum) omnes homines universales, sive per naturalem sive per scriptam legem, sive per Evangelicam praedicationem vocari. Et ut qui voluerint fiant filii Dei; quod idem est ac si dicerent, si voluerint. Et inferius adhuc apertius: *Itaque quantum ad Deum atque omnibus paratam vitam aeternam: quantum autem ad arbitrii libertatem ab his eam apprehendi, qui Deo sponte crediderint.* Et Hilarius: *Quod enim dicitur: Crede & salvus eris, unum horum exigi asserunt conditionem scilicet; alterum offerri, promissionem scilicet, ut propter id quod exigitur, si REDDITUM fuerit id quod offertur deinceps tribuatur.*

Hilari. in Epist. ad Aug.

Prosper in Epist. ad Aug.

162.

Hilari. in Epist. citata.

Respondetur itaque, nihil in eo esse vel repugnans vel incongruum, ut Deus absoluta & efficaci voluntate, ad liberationem a massa sive ad regnum eligat, & tamen ad istum propositum finem eos per observationem mandatorum, hoc est, per merita & perseverantiam, a seipso tribuendam, perducere velit. Quando enim absoluta voluntate alicui

quis

finis decernitur dandus, non intelligitur hoc futurum, sed medio ad illud finem, ex natura rei vel institutione auctoris ordinato, quod in sua potestate & voluntate se habere cognoscit. Iam vero promissio regni, & medijs seu conditionis exactio, non pertinet ad illum ordinem, quem agnoscit intendendo, sed quem exequendo servat: in quo ordine non à fine incipere oportet, sed à medijs, per quæ finis obtinendus est. Rectissime proinde dicitur hominibus liberandis, hoc est, ad salutem regni perducendis, serva mandata & dabo tibi regnum caelorum, seu quod idem est, *si vultis vitam ingredi, serva mandata*; quia sicut in quod ei absoluta voluntate, juxta viam intentionis, decretum est, non tamen nisi per observationis meritum, juxta viam executionis, conferendum est; ita quoque non est, nisi si observaverit mandata, promittitur conferendum. Nimirum ut sciat liberandus liberationem suam non sibi, nisi ab observatione mandatorum auspiciandam esse: ut si, auctori illa conditionis exactio, se propter infirmitatem eam nondum prestare posse sentiat, postulet ab ipso Deo promittente etiam conditionem quæ exigitur, ut postea id ipsum quoque quod promittit, ipse etiam largiatur. Unde Iuliano similes Scripturas objicenti, *si volueritis & audieritis me, bona terra comedetis* &c. Respondet August. *Convenit id est alloquitur, autem Scriptura plerumque hominis voluntatem, ut quod non habet, & non potest, admonitus sentiat, & ab eo à quo sunt bona omnia, indigens postulet* &c. Vtraque igitur est finis & medium & res promissa & conditio sub qua promittitur, & vita aeterna & observatio mandatorum pariter profusa à Deo danda sunt, sed eo ordine danda & promittenda quo executionis ordo postulat; quamvis hoc nihil vetet, imo congruentissimum sit, ut finem efficaciter intenderit, antequam conditionem (hoc est medium, quo comparari debet) à se datam esse absolute præviderit.

Sed in eo fallitur hominum imaginatio, quod putent ita promitti à Deo sub conditione prestanda premium, sicut ab hominibus promitti solet, ut videlicet conditio, ab eo cui fit promissio, premium vero, à promittente conferatur. Nam in presenti materia, quantumvis ab homine Deus postulet, ipse tamen eam homini largiri debet: quam nisi ipse dederit, nunquam ab homine prestabitur, aut prestari potest. Notavit hoc accurate S. Augustinus, quando Massiliensium similes imaginationes ita expressit: *Sed cum dicitur, inquit, si credideris salvus eris, unum horum exigitur, alterum offertur. Quod exigitur in hominis, quod offertur in Dei est potestare. Et respondet eis in hunc modum: Cur non utrumque in Dei est potestare & quod iubetur & quod offertur? Rogatur enim ut dei quod iubet, Rogant credentes ut sibi augetur fides; rogant pro non credentibus ut eis donetur fides, ut & in suis incrementis, & in suis iudicijs Dei donum sit fides: Et inferius: Sicut ergo quamvis*

A Dei donum sit facta carnis mortificare, exigitur tamen à nobis propositio premio vite: Ita donum Dei est & fides, quamvis & ipsa cum dicitur, si credideris salvus eris, propositio premio salutis exigitur à nobis. Ideo enim hæc & nobis præcipiuntur & dona Dei esse monstrantur: ut intelligatur quod & nos ea facimus, & Deus facit ut illa faciamus, sicut per Prophetam Ezechielem apertissime dicit, quod enim apertius quam ubi dicit: *Ego faciam ut faciatis? Vocatus est autem Scriptura fratres charissimi attendite, & videbitis illa Deum promittere facturum se ut faciant, quæ iubet ut fiant.* Quo nihil sane directius atque aptius, ad verum illam confirmationem recentioris illius, quam supra expressimus, dici potest. Præviderat eam etiam antequam à Massiliensibus formaretur, & propter apparentem quandam absurditatem, quam ille Scriptor, quasi novum aliquid proferret, pressius ponderavit, anticipando dissolverat: *Meminimus ipsum dicitur, factus vobis car novum & spiritum novum, qui dicit: Dabo vobis car novum & spiritum novum dabo in vobis. Quomodo ergo qui dicit facite vobis, sic dicit: dabo vobis? Nonne est hoc, quod nobis obijcitur? Quomodo conditio ista exigitur à nobis, cum pendeat à promittente, cum totum negotium in ipsius promittentis arbitrium resolvatur, & conditio idem in re valeat, quod ipsius beneplacitum? Et tamen nil teritus talibus umbris, respondet cum fiducia Augustinus: *Quare in hoc si ipse daturus est? Quare dat si homo facturus est, nisi quia dat quod iubet, cum adjuvat, ut faciat qui iubet.* Quo significat Augustinus consequenter, nihil absurdum esse, ut Deus promittat vitam aeternam sub conditione, quam ipsemet similiter etiam promittit, ac dare, & consequenter ab aeterno decernere debet. Non enim ideo tales condiciones ab homine postulantur, quasi illæ essent in hominis potestate, & premium in potestate Dei, cum ut statim dividimus utrumque sit in potestate Dei; sed ideo ut intelligamus, misse nobis oportere ad hæc accipienda & habenda etiam propriam voluntatem. Præcipium enim, tanquam exactio conditionis, hoc tantum præstat, ut faciamus, quod facere debemus, sed Deus hoc ipsius quod iubendo & exigendo scire nos fecit, efficere ac donare debet ut faciamus, juxta illud Augustini: *Ideo hæc & nobis præcipiuntur, & dona Dei esse monstrantur, ut intelligatur, quod & nos ea facimus, & Deus facit ut illa faciamus.* Hoc est, quod & nos conditionem à Deo postulatam assumpsimus, & Deus facere, ac dare, ac promittere, ac prædestinare seu decernere debet, ut eam faciamus. Nolo autem exaggerare & lectoribus cogitandum relinquo, quam sit ab Augustini doctrina, ne dicam à Christiana religione, alienum, quod significatur conditionem illam, quæ exigitur, hoc est, perseverantiam & observationem mandatorum, non pendere à promittente Deo, ut causa principali, imo nec, ut à causa sine qua non,*

Lib. 7. oper. imper. contra Jul. f. 134.

Lib. de prædest. 55. c. 11.

Lib. 1. de lib. arbit. cap. 15.

Ibid. c. 1.

Lib. 1. de prædest. 55. c. 3.

Lib. de pecc. 55. c. 1.

